

Model tworzenia partycypacyjnych koncepcji Smart Villages (Smart Wsi)

ŁUKASZ KOMOROWSKI
INSTYTUT ROZWOJU WSI I ROLNICTWA PAN

Zadanie realizowane w ramach projektu pn. „Modelowe Inteligentne Wsie”. Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

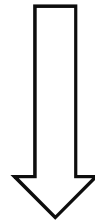
Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020

Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021–2030
NOWE FIO

Cel naszego spotkania

Omówienie partycypacyjnego modelu wdrażania koncepcji Smart Villages w ramach projektu „Modelowe Inteligentne Wsie”

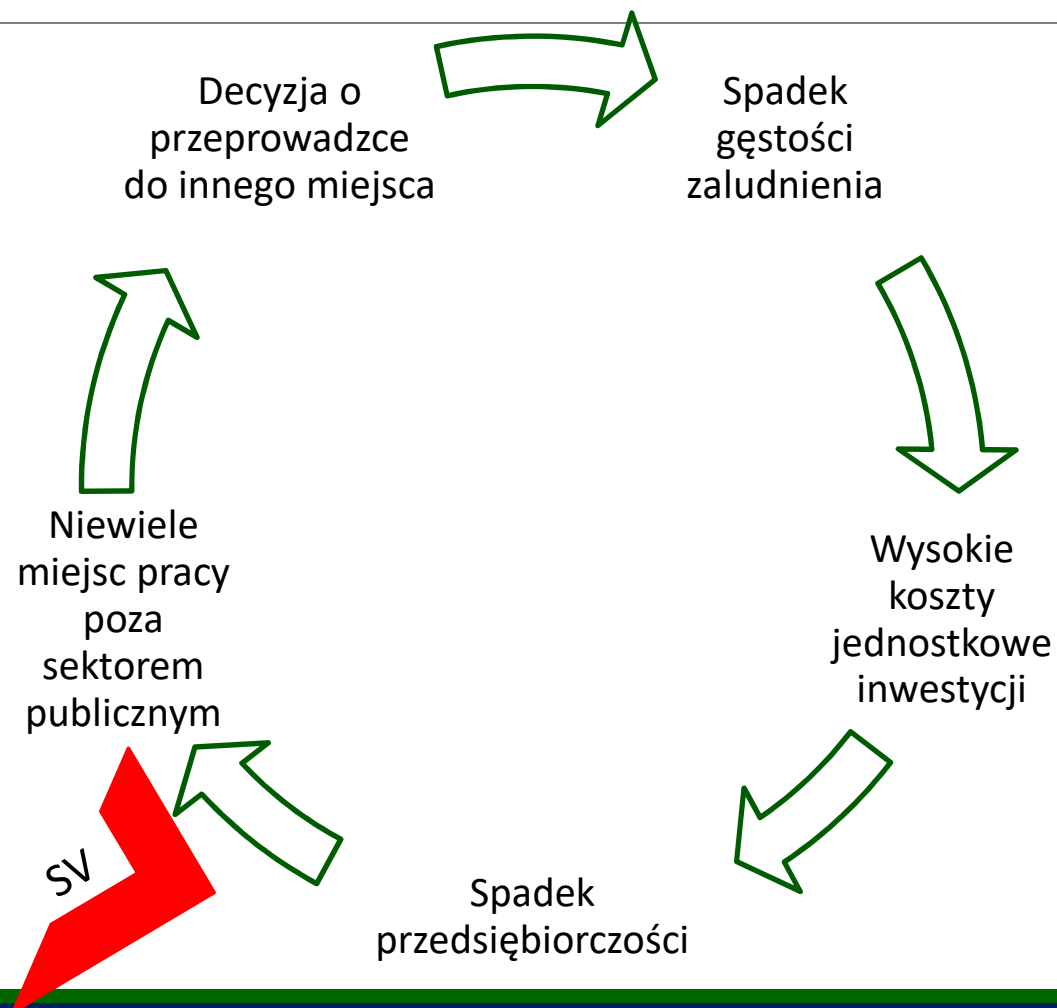

- Smart villages – podstawowe informacje
- Wdrażanie smart villages w planach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- Partycypacyjny model wdrażania koncepcji smart villages – punkt po punkcie
- Dyskusja

Co to znaczy „smart”? Kwestie językowe

- **Smart (ang.) – inteligentny, mądry, sprytny, elegancki, modny, szykowny, bystry, cwany.**
- Nie ma idealnego i precyzyjnego tłumaczenia słowa „smart” na język polski.
- **W ostatnim czasie coraz częściej stosowanym pojęciem jest po prostu „smart village” lub „smart wieś”.**

Czy potrzebujemy nowego myślenia o wsi?

Smart villages – geneza

- Ogłoszenie w 2016 r. Deklaracji pt. *Lepsze życie na obszarach wiejskich* (potocznie zwaną **Deklaracją z Cork 2.0**).

„Szczególną uwagę należy zwrócić na **pokonanie przepaści cyfrowej** i rozwijanie możliwości, jakie oferuje lepsza jakość sieci połączeń i cyfryzacja na obszarach wiejskich.”

Źródło: Cork 2.0. Deklaracja „Lepsze życie na obszarach wiejskich” 2016.

Smart villages – geneza

- W 2017 r. Europejska Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (ENRD) zaproponowała ***Działania UE na rzecz smart villages***.
- Potrzeba połączenia różnych programów w celu stworzenia strategicznego podejścia do promowania smart villages.
- Wstępna **definicja** pojęcia „smart villages”.
- Odwołania do smart rozwoju obszarów wiejskich w kolejnych dokumentach: Deklaracji z Bled, w *Zasadach kształtowania polityki obszarów wiejskich OECD*, Deklaracji z Candás.

Źródło: Działania UE na rzecz smart villages 2017, Deklaracja z Bled 2018, OECD 2019, Deklaracja z Candás 2019.

*Mianem smart villages określić można te wsie (społeczności lokalne), które wykorzystują **technologie cyfrowe i innowacje** na co dzień, poprawiając w ten sposób **jakość życia**, polepszając standard **usług publicznych** i lepiej wykorzystując **zasoby lokalne***

technologie cyfrowe i innowacje

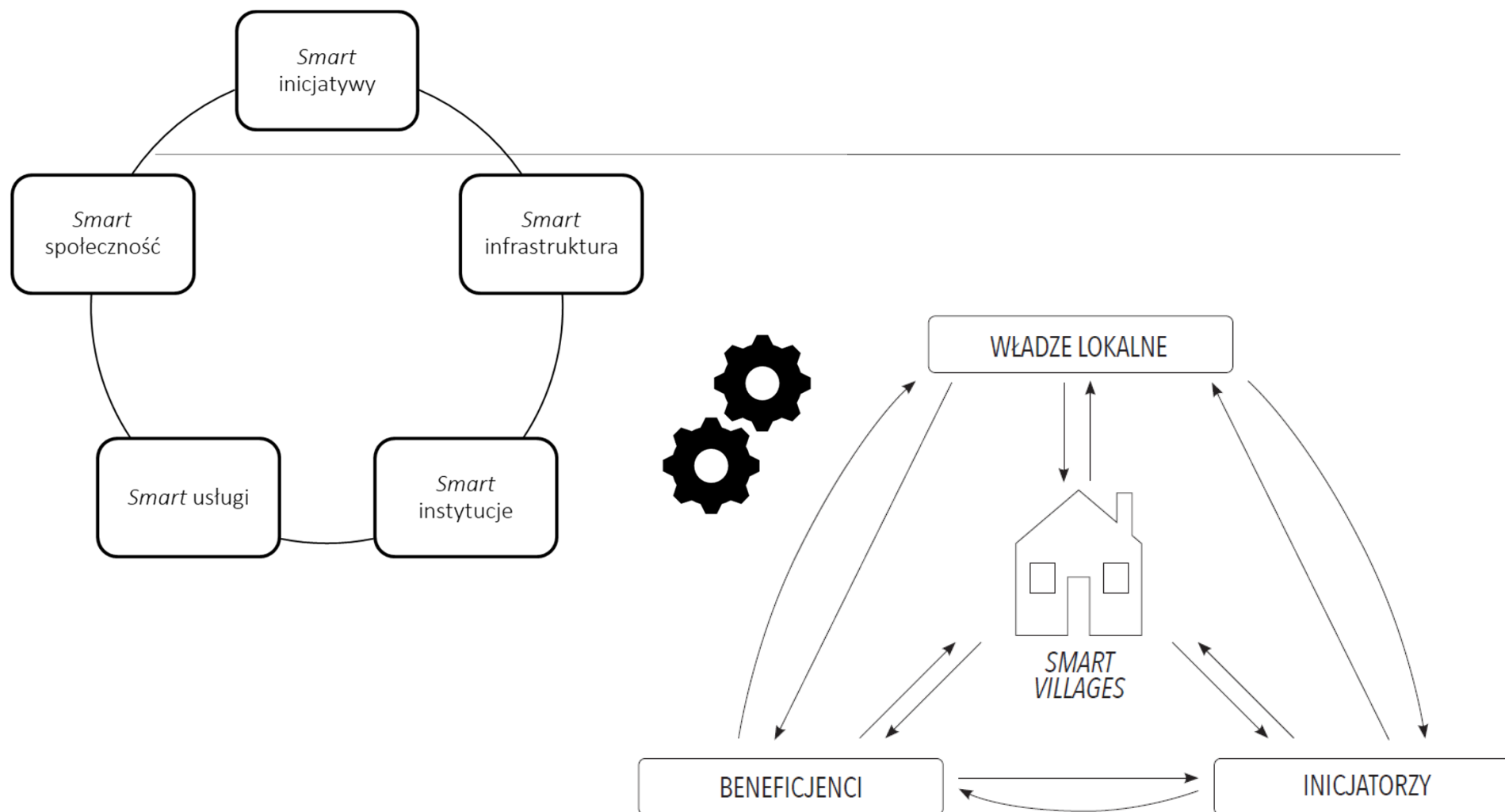
jakość życia

usługi publiczne

zasoby lokalne

Źródło: Komorowski i Stanny 2020; Kalinowski, Komorowski, Rosa 2021, s. 109.

Przykładowe obszary tematyczne inteligentnych działań

Dziedzina smart rozwiązań	Usługi publiczne:	Zarządzanie publiczne:	Przedsiębiorczość:
Obszary interwencji	energetyka	e-administracja	rolnictwo precyzyjne
	bezpieczeństwo	gospodarka odpadami	handel online
	edukacja zdalna	planowanie przestrzenne	turystyka wiejska
	transport publiczny	monitoring jakości środowiska	współdzielenie sprzętów
	e-opieka, e-zdrowie	włączanie mieszkańców we współdecydowanie	inkubatory wiejskie

Planowane ścieżki wsparcia w instrumencie Smart Village

Smart wsie w Planie Strategicznym WPR 2023-2027 (3. wersji)

Kod interwencji	I 13.1.
Nazwa interwencji	LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)
Fundusz	EFROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
	<u>LSR może wspierać przygotowanie koncepcji inteligentnej wsi lub wdrażanie jej elementów.</u> Jeżeli LGD wskaże w LSR inne cele, np. cel nr. 3. Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości, lub cel 5. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze lub inny, będzie musiała określić odpowiedni wskaźnik oraz oszacować jego wartość, a także w ramach kryteriów wyboru operacji, zastosować obligatoryjne kryterium wyboru w tym zakresie. Projekty grantowe w zakresie przygotowania koncepcji inteligentnych wsi: W przypadku gdy LGD podejmie decyzję o wspieraniu przygotowania koncepcji inteligentnej wsi wsparcie to będzie udzielane w formie projektów grantowych. Procedura wyboru grantobiorców do przygotowania koncepcji inteligentnej wsi może się różnić od procedury wyboru grantobiorców w ramach innych projektów grantowych. Wsparcie na projekt grantowy przysługuje pod warunkiem zapewnienia przez LGD odpowiedniej jakości finansowanych w ramach projektu grantowego koncepcji. Koncepcja zawiera w szczególności: - opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia ze społecznością obszaru konsultacji wyników prac partnerstwa, - uproszczoną analizę SWOT obszaru objętego tą koncepcją, - plan włączenia społeczności w późniejszą ewentualną realizację tej koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołeckiej w tym procesie, - listę projektów, które składać się będą na realizację tej koncepcji, uwzględniających komponent cyfrowy lub środowiskowy lub klimatyczny;

Kod interwencji	I 10.10.
Nazwa interwencji	Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi
Fundusz	EFROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Rodzaj interwencji	Inwestycje (art. 73 projektu rozporządzenia o Planach Strategicznych WPR)
Opis wymagań interwencji, które zapewniają efektywny wkład w realizację Celu(ów) Szczegółowego	Obszar B Inteligentna wieś W ramach tego obszaru przewiduje realizację wdrożenia wybranych elementów koncepcji inteligentnych wsi obejmujących inwestycje infrastrukturalne w zakresie adaptacji do zmian klimatu i środowiska w tym w szczególności budowy instalacji odnawialnych źródeł energii, budownictwa pasywnego, budowy zbiorników retencyjnych w celu gromadzenia wód opadowych i roztopowych. Kryteria wyboru będą w szczególności dotyczyć: Obszar B Inteligentna wieś: - oddziaływania zrealizowanego projektu na rozwój miejscowości, - zastosowania komponentów cyfrowych, - określenia dalszego funkcjonowania projektu.

„Smart Village” w Planie Strategicznym WPR 2023-2027

Wsparcie przygotowawcze na stworzenie koncepcji Smart Villages w ramach okresu przejściowego PROW 2014-2020:

- przygotowanie koncepcji SV z wykorzystaniem projektów grantowych za pośrednictwem LGD;
- Kwota na jedną koncepcję: 4000 PLN
- do 20 tys. mieszkańców (lub kilku miejscowości, których łączna liczba mieszkańców nie przekracza 20 tys. mieszkańców)

„Smart Village” w Planie Strategicznym WPR 2023-2027

Cel koncepcji: wypracowanie efektywnych i niestandardowych rozwiązań miejscowych problemów dzięki innowacyjnemu podejściu.

Rozwiązania te będą:

- uwzględniać użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub lepsze wykorzystanie wiedzy,
- wykazywać korzyść dla lokalnej społeczności, m.in. w zakresie poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu, problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej ilości miejsc pracy, przepaści cyfrowej.

Co powinna zawierać koncepcja SV? Według MRiRW

- zapewnienie partycypacyjnego charakteru procesu opracowania koncepcji, tj. udział mieszkańców obszaru w pracach nad koncepcją (aktywne włączenie społeczności do jej przygotowania), w tym przeprowadzenie konsultacji ze społecznością obszaru wyników prac partnerstwa;
- uproszczoną analizę SWOT obszaru objętego koncepcją SV;
- przedstawienie planu włączenia społeczności w późniejszą ewentualną realizację koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołeckiej (jeżeli dotyczy) w tym procesie;
- opracowanie listy projektów, które składać się będą na realizację koncepcji SV, zawierających komponent cyfrowy lub środowiskowy lub klimatyczny.

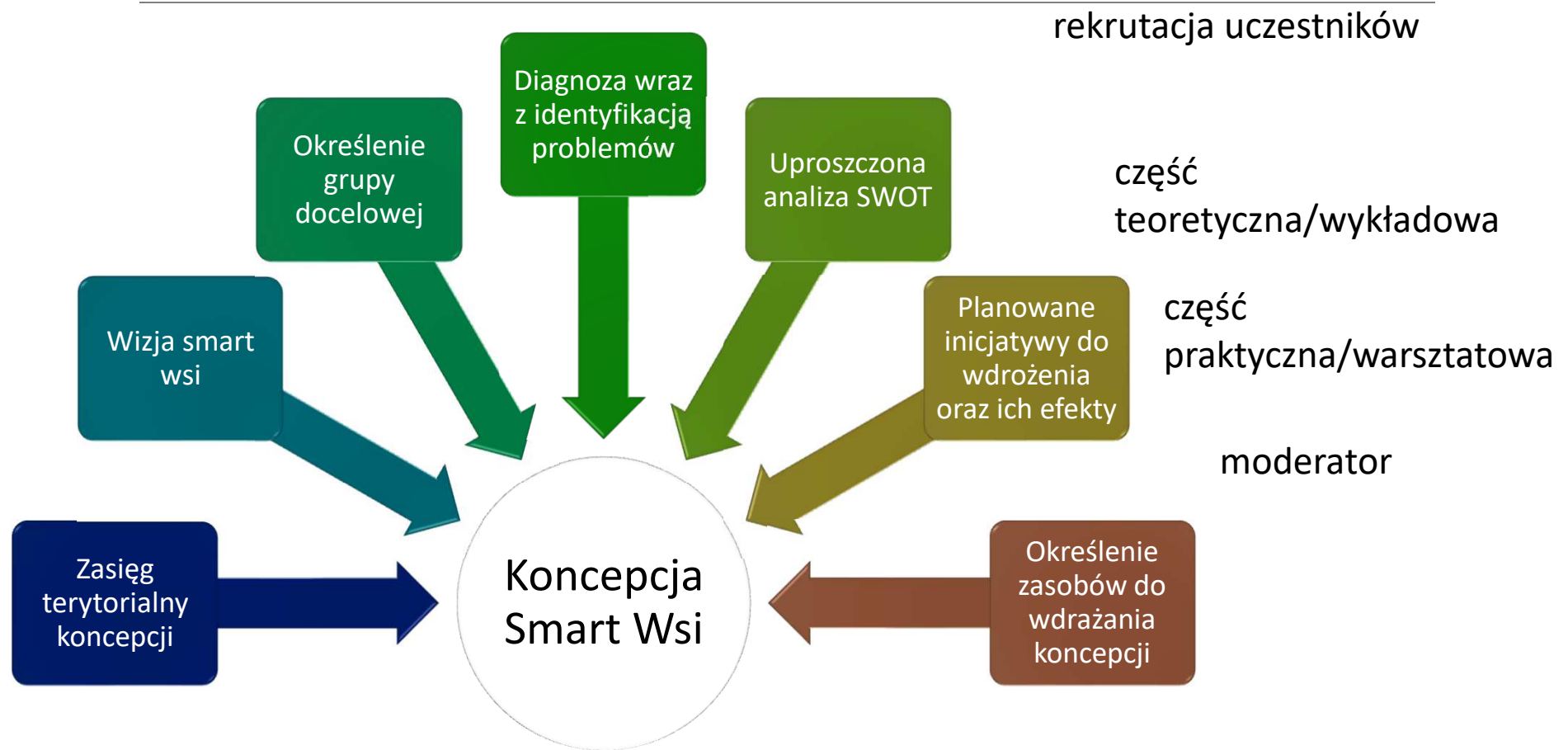
Koncepcja SV nie może być sprzeczna z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru, w szczególności z LSR

Co powinna zawierać koncepcja SV? Według MRiRW

- Wizję zrównoważonego rozwoju obszaru, który będzie objęty koncepcją. Koncepcja powinna prowadzić do zapewnienia trwałości projektów nią objętych (poprzez rozwój, skalę działania, skalę oddziaływania czy odporność na zmieniające się warunki - kompleksowość wizji zrównoważonego rozwoju)
- opracowanie listy projektów, które składać się będą na realizację koncepcji SV, zawierających komponent cyfrowy lub środowiskowy lub klimatyczny, zawierających:
- Co najmniej szacunkowy kosztorys poszczególnych projektów
- Źródła finansowania tych projektów (o ile zostały zdiagnozowane)
- Wykorzystanie zasobów: ludzkich (rola partnerów) i lokalnych
- Przedstawienie kompleksowości projektów i efektu skali projektowej (powiązania i relacje pomiędzy poszczególnymi projektami – realizacja jednego projektu może oddziaływać pozytywnie na rozwój innych realizowanych projektów i stworzyć szansę na realizację kolejnych projektów lub etapów w projektach już realizowanych)
- Przedstawienie w jaki sposób projekty będą zapewniać rozwój miejscowości/obszaru.
- Przedstawienie projektów już zrealizowanych, które wpisują się w koncepcję SV, a są ważnymi elementami składającymi się na wizję zrównoważonego rozwoju obszaru

Smart koncepcja

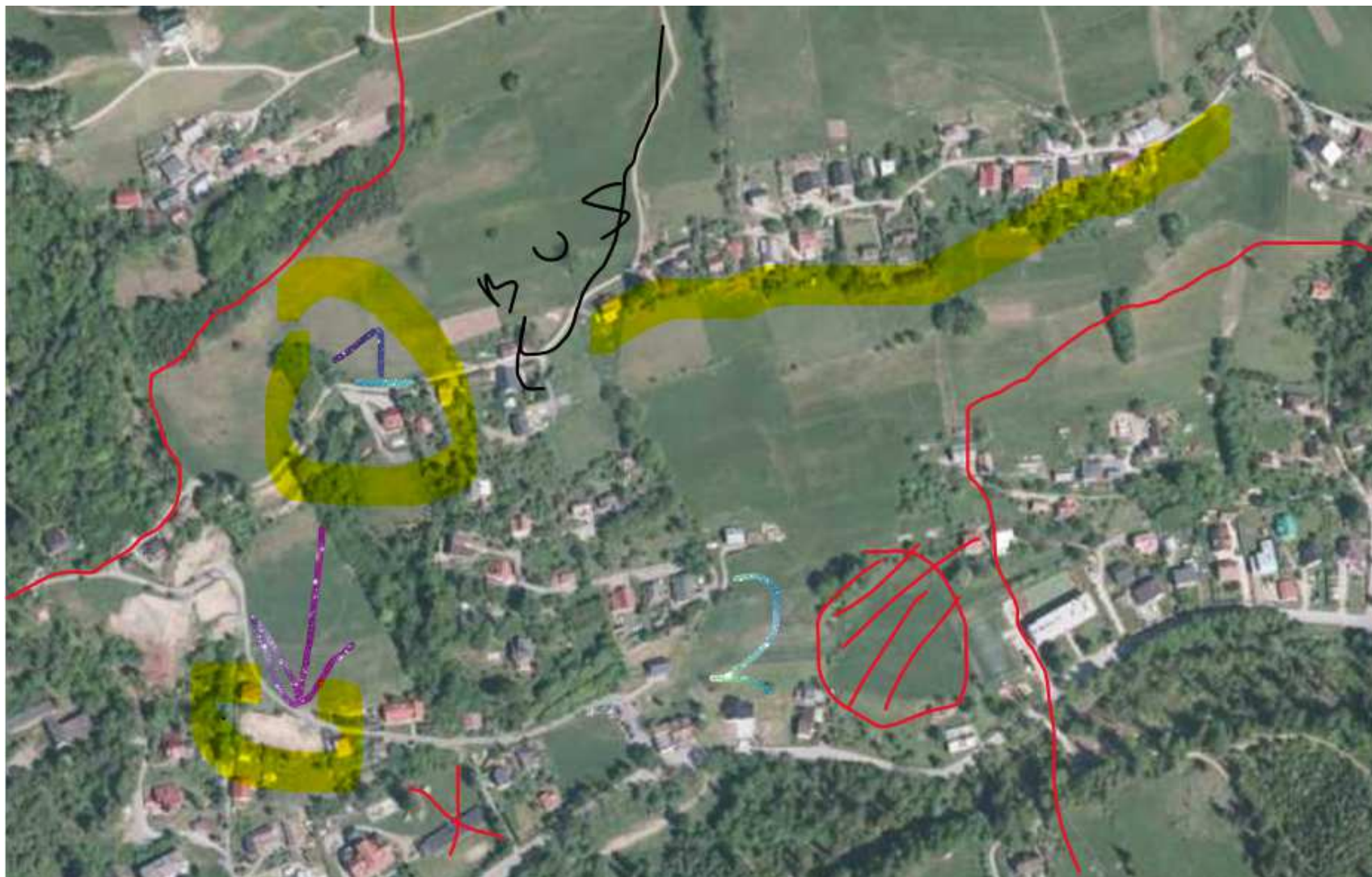
2 dni

Zasięg terytorialny koncepcji

- Bardzo ważne jest określenie terytorium, jakie ma być objęte działaniami smart.
- W tym przypadku obszar nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 20 tys. osób.
- **Dobrze zobrazować zasięg terytorialny naszej koncepcji za pomocą zdjęcia satelitarnego, planu miejscowości (dostępnymi np. na mapy.geoportal.gov.pl), czy odręcznego szkicu.**
- Jest to też spore ułatwienie dla lidera, bo pozwala lepiej poznać wieś, którą zarządza. Można traktować go jako roboczy notatnik, gdzie zapisywane są nowe pomysły.
- Określenie zasięgu terytorialnego można połączyć z wizją terenową/spacerem diagnostycznym, z udziałem liderów, mieszkańców, moderatora, innych zaproszonych.
- Zasięg terytorialny można określić również po wizji.

Zasięg terytorialny koncepcji

Wizja

- „Wizja jednostki terytorialnej to opis oczekiwanego w przyszłości stanu tej jednostki”*
- **Wizja stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi,** zawierający w sobie pozostałe cele sformułowane w strategii,
- Dobrze, jeśli wizja jest określona na samym początku – przed przystąpieniem do diagnozy.
- Wizja może ulec zmianie w trakcie tworzenia koncepcji.

* Źródło: Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej, 2012.

Wizja - opisowa

Babina Greda będzie atrakcyjnym miejscem wysokiej jakości życia, owocnej pracy i przedsiębiorczości swoich mieszkańców oraz pożądanym miejscem dla odwiedzających, opartym na dziedzictwie naturalnym i kulturowym

SMART VILLAGE STRATEGY OF BABINA GREDA (CROATIA)

Nasza wizja to bycie zorientowaną na usługi, innowacyjną wsią, w której codzienne życie przebiega bez zakłóceń. Naszym celem jest utrzymanie wiejskiego obszaru Raudanmaa (Żelazna Kraina) przy życiu oraz zachowanie charakterystycznego środowiska naturalnego i kulturowego oraz dziedzictwa stworzonego przez wspólnotowy i tradycyjny sposób życia w wioskach

SMART VILLAGE STRATEGY OF RAUDANMAA (FINLAND)

Mouans-Sartoux można uznać za miasto historycznie dążące do projektowania i wdrażania innowacyjnych polityk. Przykładem tego może być polityka żywnościowa. Jej innowacyjność opiera się na tym, co można określić mianem "naturalnej inteligencji"

SMART VILLAGE STRATEGY OF MOUANS-SARTOUX (FRANCE)

Wizja - graficzna

*Miasto i Gmina Pleszew przyjaznym miejscem życia
odpowiedzialnych ekologicznie mieszkańców, z wysokiej jakości
usługami publicznymi opartymi na nowych technologiach,
zarządzanym zgodnie z wysokimi standardami.*

Źródło: Strategia SMART Miasta i Gminy Pleszew na lata 2020-2036

Źródło: Warsztaty FAOW nt. SV (fot. Ł.Komorowski)

Wizja - kogo zaangażować i jak?

Podmiot	Rola
Lider/Liderzy (sołtys, szef NGO, wójt, ktoś inny...)	Zebranie propozycji, sformułowanie wizji, poddanie jej pod dyskusję
Mieszkańcy (różne grupy, np. przedsiębiorcy, nauczyciele, rolnicy, uczniowie, seniorzy...)	Określenie priorytetów, udział w ankiecie, spotkaniu, warsztacie, itp., zaopiniowanie treści wizji
.....	

Źródło: oprac. własne.

Określenie grupy docelowej

- Jest to z pozoru zadanie łatwe – grupa docelowa ustalona będzie na podstawie sformułowanej wizji.
- Zgodnie z założeniami koncepcji smart villages, dobrze jeśli koncepcja obejmie ogół mieszkańców objętego nią obszaru.
- Jednak można doprecyzować konkretne grupy odbiorców oraz zidentyfikować potencjalne oddziaływanie na zewnątrz.

Diagnoza wraz z identyfikacją problemów

- „Rzetelna diagnoza strategiczna jest warunkiem użyteczności opracowywanych na jej podstawie celów rozwojowych, a w efekcie – stanowi podstawę rozwoju jednostki”.*
- Rzetelna nie równa się dużej objętościowo i podejmująca wszystkie tematy.
- Diagnoza powinna być ujęta dynamicznie, tzn. w jakimś odcinku czasu (np. w latach 2004-2021), co pozwoli na obserwację zmian i procesów
- Diagnoza może zostać dokonana z pomocą dobranej przez lidera zespołu, np. rady sołectkiej, członków stowarzyszenia wiejskiego, innych mieszkańców, doradców z zewnątrz.
- Na tej podstawie wyznaczane są potrzeby, które w perspektywie najbliższych kilku lat trzeba zaspokoić.

Diagnoza wraz z identyfikacją problemów

W pierwszym kroku dobrze jest opisać podstawowe charakterystyki miejscowości, np. pogrupowane tematycznie jak poniżej:

LUDNOŚĆ

- Sprytna Wieś liczy 500 mieszkańców, a liczba ta zmieniała się od
-

PRACA

- Aktualnie z rolnictwa utrzymuje się około 50 mieszkańców wsi. Przeważa produkcja zwierzęca. Jest też kilkanaście gospodarstw ekologicznych. Bardzo ważnym zajęciem ludności stała się turystyka, w tym agroturystyka.
-

ŚRODOWISKO

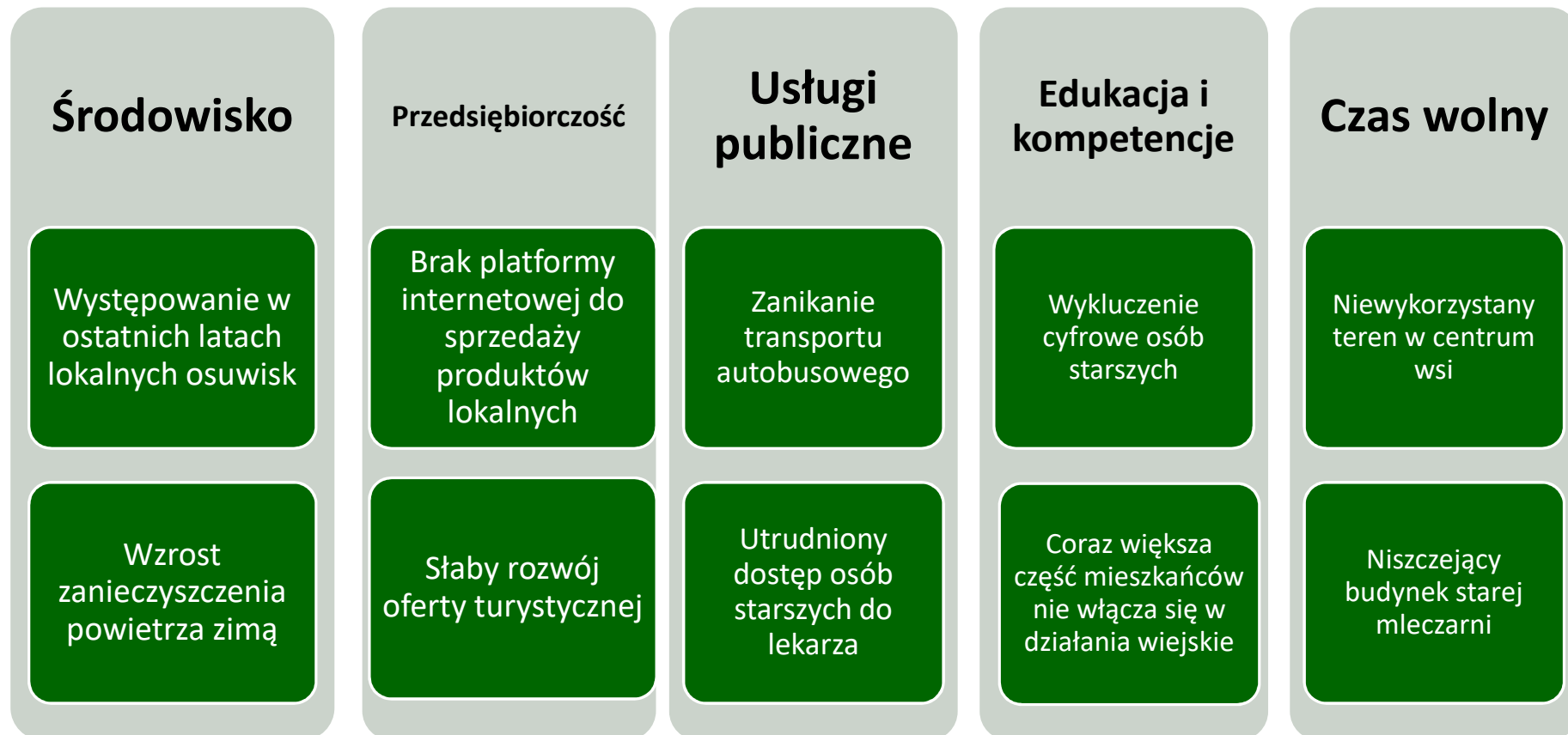
- Wieś położona jest w obszarze zagrożonym osuwiskami. Ponadto, położenie w kotlinie przyczynia się do zalegania zanieczyszczeń powietrza.
- **INNE**.....

Diagnoza wraz z identyfikacją problemów

Podejście smart villages powinno być komplementarne w stosunku do innych działań

- Na tym etapie warto **przeprowadzić konsultacje społeczne z mieszkańcami wsi**, np. w formie spotkania, elektronicznego formularza, kierując ankietę do szkoły. Można poddać pod dyskusję wątpliwości lidera.
- Warto skorzystać z pomocy doświadczonych organizacji z zewnątrz (np. organizacji pozarządowych, urzędników) oraz współpracy lokalnej (sołtys, organizacje, lokalne autorytety).

Diagnoza wraz z identyfikacją problemów

Diagnoza - kogo zaangażować i jak?

Podmiot	Rola
Zespół/grupa robocza (dobrana przez Lidera/Liderów)	Zbieranie danych, selekcja pod kątem zakresu koncepcji, analiza, opis
Mieszkańcy (różne grupy, np. przedsiębiorcy, nauczyciele, rolnicy, uczniowie, seniorzy...)	Identyfikacja problemów (np. drzewo problemów na warsztatach), dzielenie się wiedzą
Instytucje (np. urząd gminy, biuro LGD, NGOs)	Dzielenie się dokumentami strategicznymi, analizami, danymi, podpowiadanie
.....	

Źródło: oprac. własne.

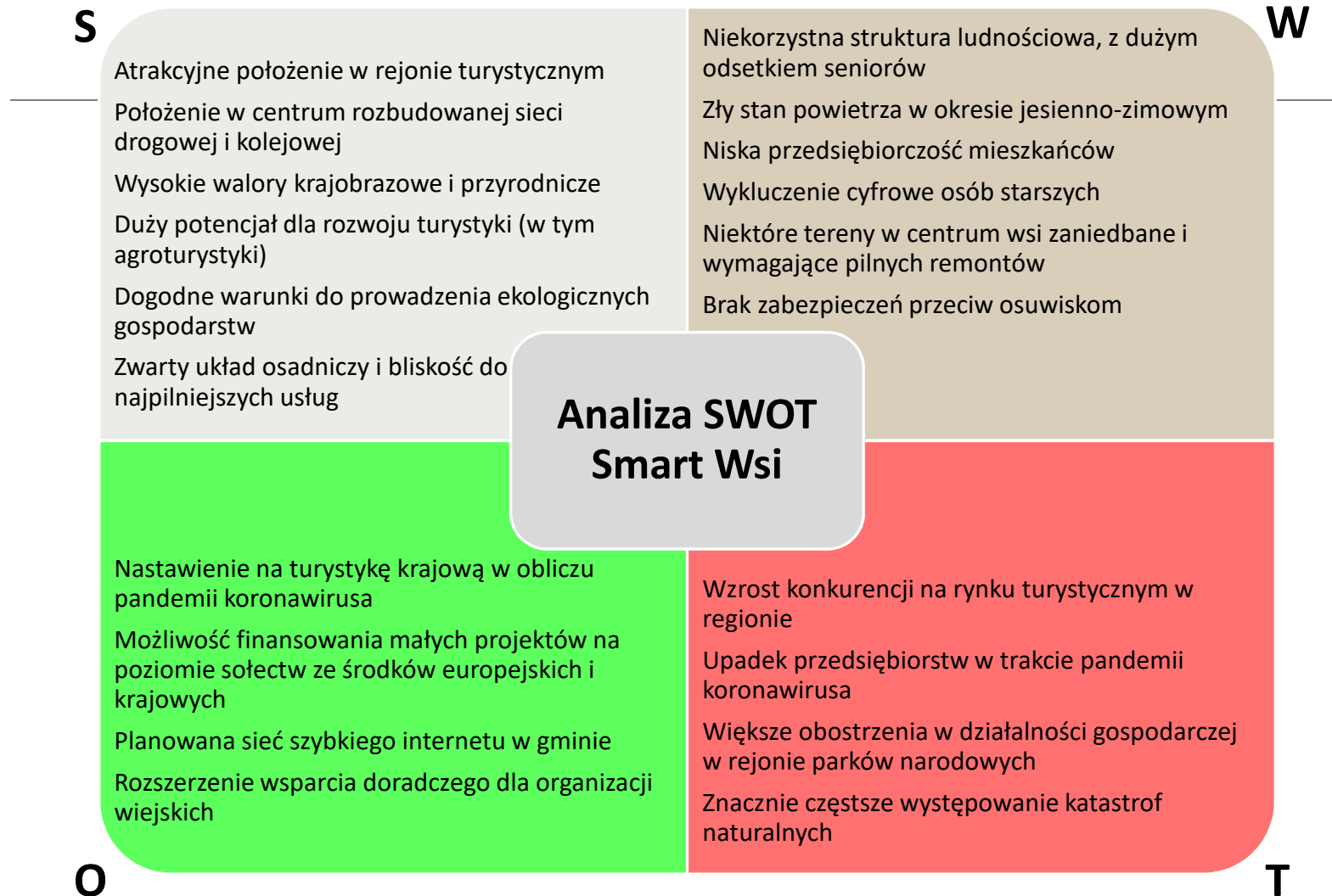
Uproszczona analiza SWOT

Analiza SWOT ma na celu określenie mocnych (S - *strengths*) i słabych (W - *weaknesses*) stron analizowanej jednostki oraz szans (O - *opportunities*) i zagrożeń (T - *threats*) w jej funkcjonowaniu.

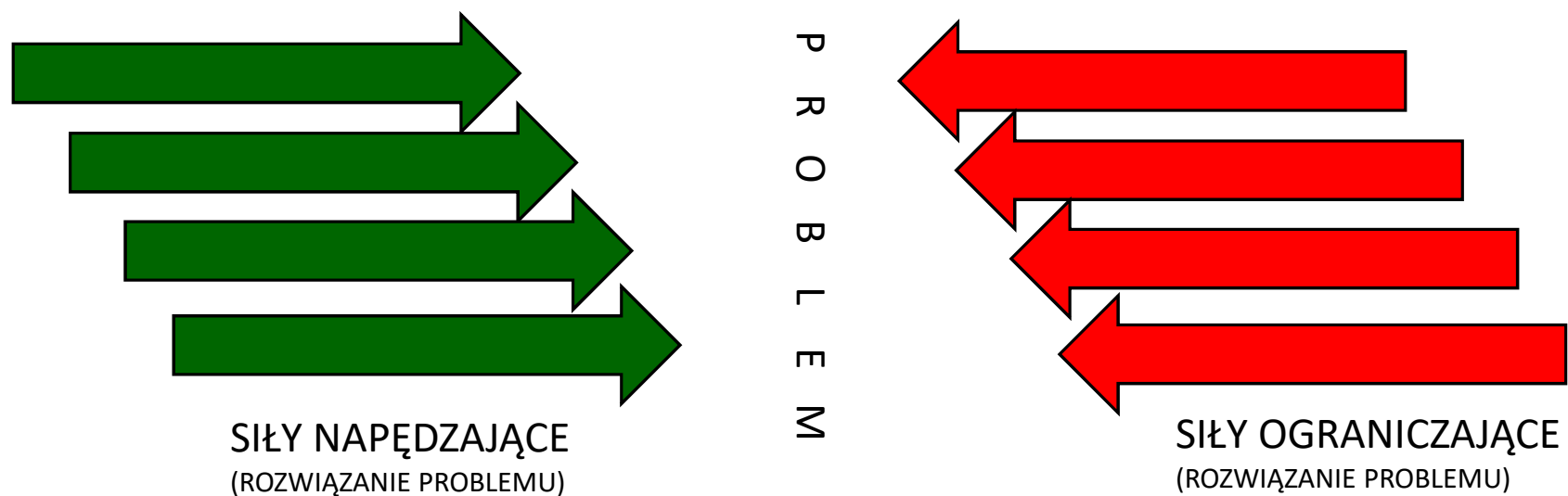

Źródło: Obraz athree23 z Pixabay (<https://linkd.pl/ddar>)

Uproszczona analiza SWOT

Analiza pola sił

INNE METODY...

Analiza SWOT - kogo zaangażować i jak?

Podmiot	Rola
Zespół/grupa robocza (dobrana przez Lidera/Liderów)	Analiza diagnozy, studiowanie innych dokumentów strategicznych, selekcja treści pod kątem zakresu koncepcji
Mieszkańcy (różne grupy, np. przedsiębiorcy, nauczyciele, rolnicy, uczniowie, seniorzy...)	Tworzenie niezależnych tabel SWOT
Instytucje (np. urząd gminy, biuro LGD, NGOs)	Dzielenie się dokumentami strategicznymi, analizami, danymi, podpowiadanie
.....	

Źródło: oprac. własne.

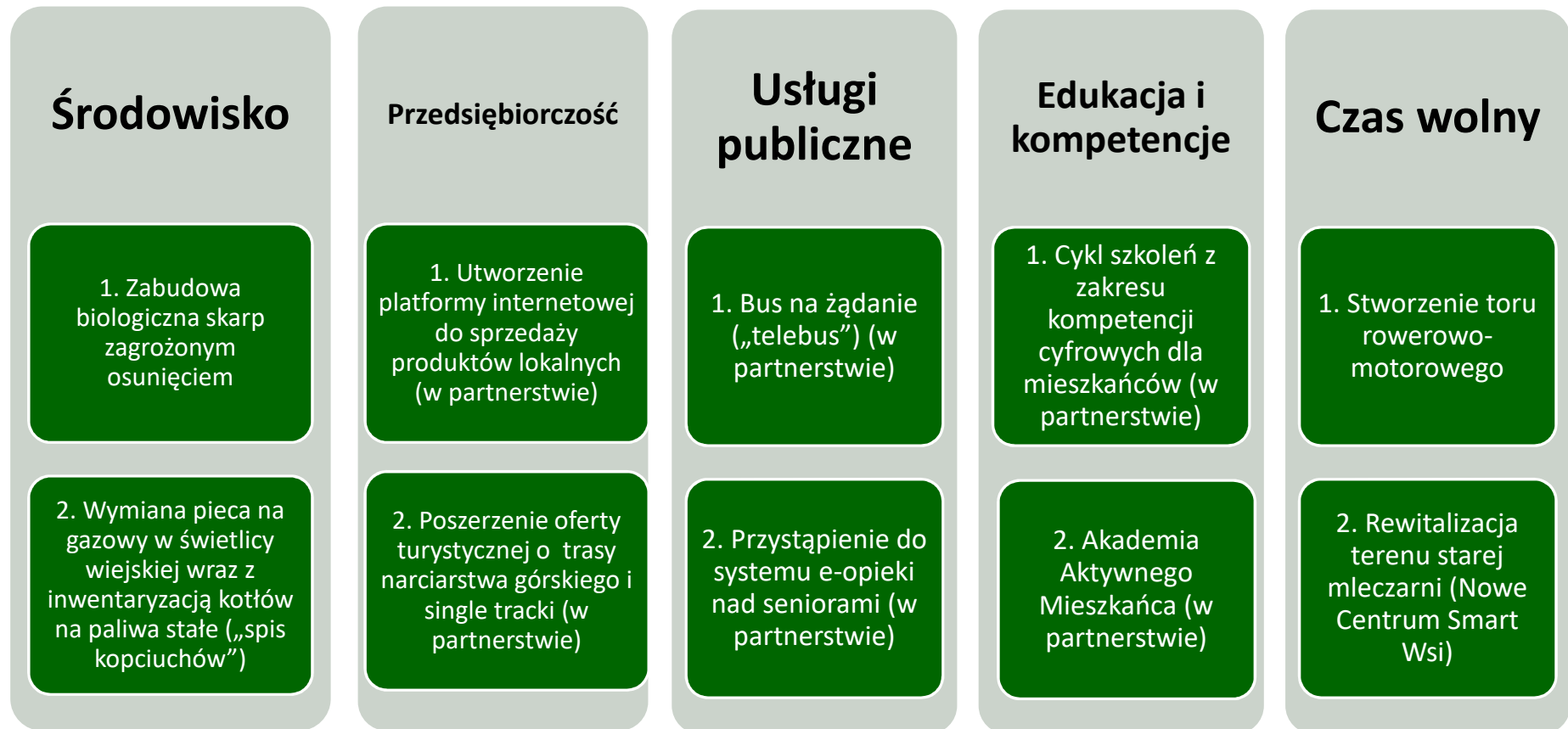
Planowane inicjatywy do wdrożenia oraz ich efekty

Na koniec **należy zaplanować jakie smart inicjatywy mają zostać zrealizowane w ciągu najbliższych lat, aby wizja ziściła się**

Oczywiście, listy tej nie należy traktować jako zamkniętej – każda koncepcja może zostać zaktualizowana w trakcie wdrażania.

Planowane smart projekty powinny być dobrze przemyślane, wynikać z występujących problemów i potrzeb a mieszkańcy muszą się z nimi utożsamiać

Planowane inicjatywy do wdrożenia oraz ich efekty

Planowane inicjatywy do wdrożenia oraz ich efekty

Matryca nr 5

Program realizacji koncepcji Inteligentnej Wsi

Zadanie zespołowe: Zespół wypełnia poniższe pola dla każdego z trzech projektów na oddzielnej matrycy.

Nazwa projektu	"Tyle światła w całej wiosce"
Cel projektu	Celem projektu jest zainstalowanie 60 lamp z fotowoltaiką w miejscowości X
Problem jaki zostanie rozwiązany poprzez realizację projektu	Kortanie rozwi. problemu braku dostaw energii elektrycznej w miejscowości X
W poniższym wierszu zaznacz krzyżykiem, który komponent będzie wykorzystany w projekcie:	
Komponent	cyfrowy ☐ środowiskowy ☒ klimatyczny ☒
Poniżej należy wskazać, co najmniej jeden zakres, w jakim wystąpią korzyści dla lokalnej społeczności i w skrócie te korzyści opisać:	
Zakres korzyści	poprawa jakości życia
podniesienia jakości usług lokalnych, lub bezpieczeństwa	podniesienie jakości usług lokalnych, lub bezpieczeństwa
poszanowania środowiska i klimatu	poszanowanie środowiska i klimatu
problemów dotyczących niedoinwestowania	problemów dotyczących niedoinwestowania
starzejącego się społeczeństwa	starzejącego się społeczeństwa
wyludnienia	wyludnienia
niewystarczającej ilości miejsc pracy	niewystarczającej ilości miejsc pracy
przepaści cyfrowej	przepaści cyfrowej
Poniżej należy opisać najważniejsze działania zaplanowane w projekcie:	
	- instalacja lamp z fotowoltaiką - instalacja paneli fotowoltaicznych - konserwacja lin. nt. energoelektryczności
Poniżej należy opisać źródła/źródła pozyskania środków finansowych na realizację projektu:	
	Programy regionalne, np. akcja WAI

Matrycę „przenosimy” na planszę (flipchart) i przepisujemy zawarte w niej treści, co ułatwi prezentację wyników pracy zespołu.

Matryca nr 5

Program realizacji koncepcji Inteligentnej Wsi

Zadanie zespołowe: Zespół wypełnia poniższe pola dla każdego z trzech projektów na oddzielnej matrycy.

Nazwa projektu	LOKALNIE I ZDROWO
Cel projektu	Modernizacja budynku i ukończenie smart sklepu.
Problem jaki zostanie rozwiązany poprzez realizację projektu	Ukończenie dostępu do zdrowej, lokalnej żywności. Ukończenie dostępu do produktów lokalnych.
W poniższym wierszu zaznacz krzyżykiem, który komponent będzie wykorzystany w projekcie:	
Komponent	cyfrowy ☒ środowiskowy ☒ klimatyczny ☒
Poniżej należy wskazać, co najmniej jeden zakres, w jakim wystąpią korzyści dla lokalnej społeczności i w skrócie te korzyści opisać:	
Zakres korzyści	poprawa jakości życia
podniesienia jakości usług lokalnych, lub bezpieczeństwa	podniesienia jakości usług lokalnych, lub bezpieczeństwa
poszanowania środowiska i klimatu	poszanowania środowiska i klimatu
problemów dotyczących niedoinwestowania	problemów dotyczących niedoinwestowania
starzejącego się społeczeństwa	starzejącego się społeczeństwa
wyludnienia	wyludnienia
niewystarczającej ilości miejsc pracy	niewystarczającej ilości miejsc pracy
przepaści cyfrowej	przepaści cyfrowej
Poniżej należy opisać najważniejsze działania zaplanowane w projekcie:	
	- remont budynku - instalacja sprzętu (pompa ciepła) - zakup wyposażenia - zatrudnienie personelu - pozyskanie lokalnych produktów i produktów
Poniżej należy opisać źródła/źródła pozyskania środków finansowych na realizację projektu:	
	- środki własne - dotacja z LGD - pożyczka z banku

Matrycę „przenosimy” na planszę (flipchart) i przepisujemy zawarte w niej treści, co ułatwi prezentację wyników pracy zespołu.

Matryca nr 5

Program realizacji koncepcji Inteligentnej Wsi

Zadanie zespołowe: Zespół wypełnia poniższe pola dla każdego z trzech projektów na oddzielnej matrycy.

Nazwa projektu	„EKOLOGICZNE ODPORNIENIE”
Cel projektu	Poprawa bezpieczeństwa i polepszenie komfortu życia wśród mieszkańców. Poprawa bezpieczeństwa lamp solarnych przy przejściach dla pieszych.
Problem jaki zostanie rozwiązany poprzez realizację projektu	Wzrost liczby wypadków z udziałem pieszych. Wzrost liczby wypadków z udziałem pieszych.
W poniższym wierszu zaznacz krzyżykiem, który komponent będzie wykorzystany w projekcie:	
Komponent	cyfrowy ☐ środowiskowy ☒ klimatyczny ☒
Poniżej należy wskazać, co najmniej jeden zakres, w jakim wystąpią korzyści dla lokalnej społeczności i w skrócie te korzyści opisać:	
Zakres korzyści	poprawa jakości życia
podniesienia jakości usług lokalnych, lub bezpieczeństwa	podniesienia jakości usług lokalnych, lub bezpieczeństwa
poszanowania środowiska i klimatu	poszanowania środowiska i klimatu
problemów dotyczących niedoinwestowania	problemów dotyczących niedoinwestowania
starzejącego się społeczeństwa	starzejącego się społeczeństwa
wyludnienia	wyludnienia
niewystarczającej ilości miejsc pracy	niewystarczającej ilości miejsc pracy
przepaści cyfrowej	przepaści cyfrowej
Poniżej należy opisać najważniejsze działania zaplanowane w projekcie:	
	- opracowanie dokumentacji - zakup i montaż lamp - przeprowadzenie szkoleń lokalnych - zakupienie odblasków na dla mieszkańców. Instalacja odblasków.
Poniżej należy opisać źródła/źródła pozyskania środków finansowych na realizację projektu:	
	z LGD oraz z LGD, Urząd Gminy i Urząd Gminy.

Matrycę „przenosimy” na planszę (flipchart) i przepisujemy zawarte w niej treści, co ułatwi prezentację wyników pracy zespołu.

Planowane inicjatywy do wdrożenia oraz ich efekty

Planowane działania okres niezbędne zasoby ludzkie/techniczne fundusze

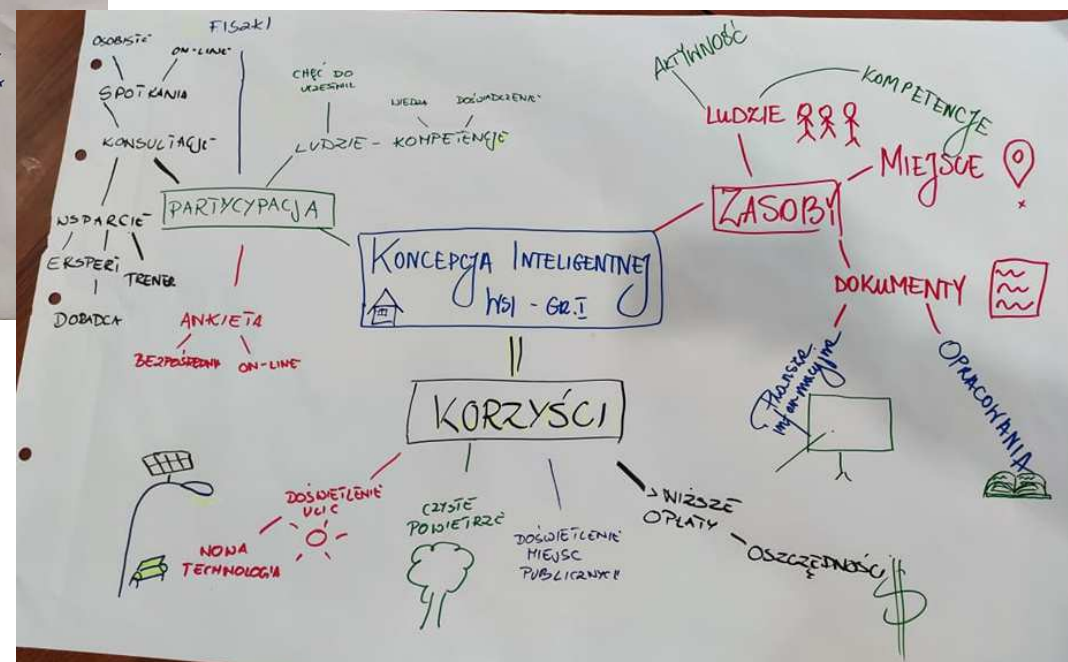
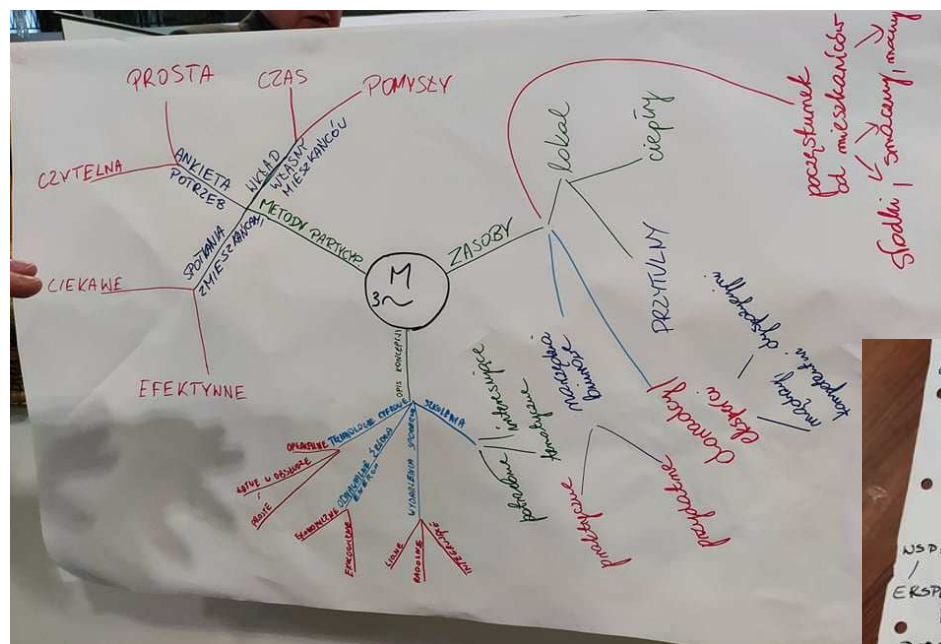
Actions planned	Timeline	Necessary human capacity	Necessary technical capacity	Financial resources needed 2020-2021
Action 1.1.1: Development of Suiti local food and craft market	From: Jun 2020 To: Sept 2021	- Local farmers - Local craftsmen - Elected representatives - Tourism information centre - NGOs dealing with Suiti culture	Market area	5000.00 EUR

Planowanie inicjatyw - kogo zaangażować i jak?

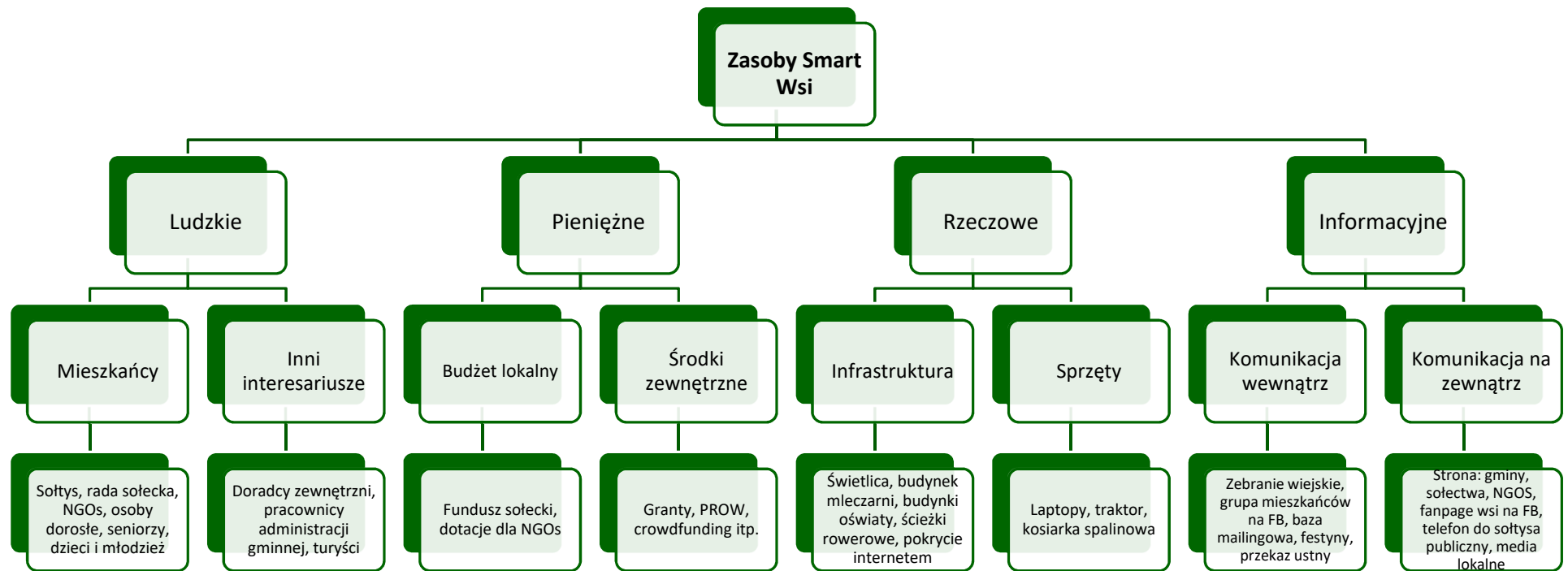
Podmiot	Rola
Zespół/grupa robocza (dobrana przez Lidera/Liderów)	Proponowanie inicjatyw/projektów, selekcja pod kątem zakresu koncepcji, oszacowanie kosztów i wskazanie potencjalnego źródła finansowania, powiązanie z poprzednimi działaniami
Mieszkańcy (różne grupy, np. przedsiębiorcy, nauczyciele, rolnicy, uczniowie, seniorzy...)	Zgłaszanie inicjatyw/projektów
Instytucje (np. urząd gminy, biuro LGD, NGOs)	Przekazanie informacji o przyszłych programach, grantach, możliwościach dofinansowania
.....	

Określenie zasobów do wdrażania koncepcji

- 1. Ludzkie** - umiejętności, wiedza, zdolności, kompetencje oraz predyspozycje wszystkich osób związanych z organizacją – w tym przypadku mieszkańców wsi oraz osób potencjalnie zaangażowanych w realizację koncepcji smart village.
- 2. Pieniężne** - kapitał finansowy, który organizacja wykorzystuje do finansowania różnych działań – wliczają się do nich np. budżet sołecki, granty, dotacje oraz wszystkie inne środki zewnętrzne, które można pozyskać (przez różne podmioty działające na rzecz wsi).
- 3. Rzeczowe** – w ich skład wchodzi m.in. budynki, pomieszczenia, oraz wszelkiego rodzaju sprzęt – innymi słowy, wszystko to co materialne i możliwe do wykorzystania na cele wiejskie.
- 4. Informacyjne** - wszystkie użyteczne dane potrzebne do skutecznego podejmowania decyzji – jest to choćby grupa mieszkańców na portalu społecznościowym, czy doradca z zewnątrz (np. z LGD czy OWES).

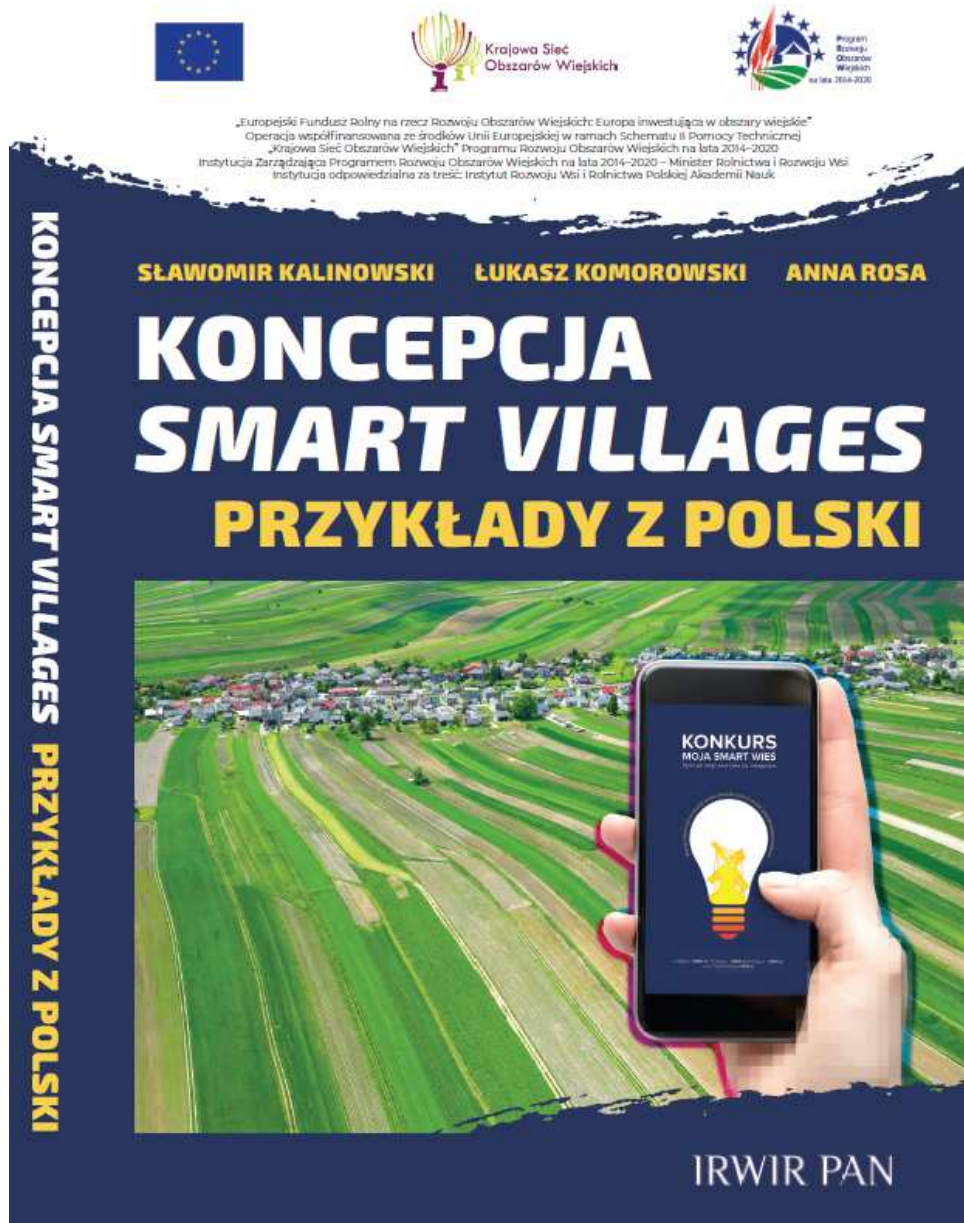

Określenie zasobów do wdrażania koncepcji

Monitorowanie postępów i ewaluacja

	EWALUACJA	MONITORING
KTO WYKONUJE?	najczęściej zewnętrzni i niezależni eksperci (ewaluacja zewnętrzna), rzadziej osoby zaangażowane we wdrażanie (ewaluacja wewnętrzna)	pracownicy instytucji zaangażowani we wdrażanie interwencji publicznej
CO SIĘ BADA?	interwencja publiczna i jej efekty wraz z kontekstem społeczno-ekonomicznym	interwencja publiczna i jej efekty
PO CO SIĘ WYKONUJE?	sformułowanie wniosków i rekomendacji służących udoskonalaniu bieżącej lub przyszłych interwencji	uzyskiwanie informacji o postępach w realizacji celu, dokonywanie bieżących korekt w procesie wdrażania interwencji
KIEDY?	punktowo: przed rozpoczęciem realizacji interwencji publicznej (ewaluacja ex-ante), w trakcie realizacji (ewaluacja on-going) i po zakończeniu realizacji interwencji (ewaluacja ex-post)	proces ciągły: od początku wdrażania interwencji aż do jej zakończenia (część danych monitoringowych zbierana i sprawozdawana po zakończeniu interwencji)
JAK?	szeroki zakres metod i technik badań społeczno-ekonomicznych służących pomiarowi efektów oraz wyjaśnianiu mechanizmów interwencji publicznej	zbieranie (sprawozdawczość), gromadzenie (bazy danych) i analiza ilościowa (trendy, porównania) informacji generowanych w procesie wdrażania interwencji publicznej

www.irwirpan.waw.pl

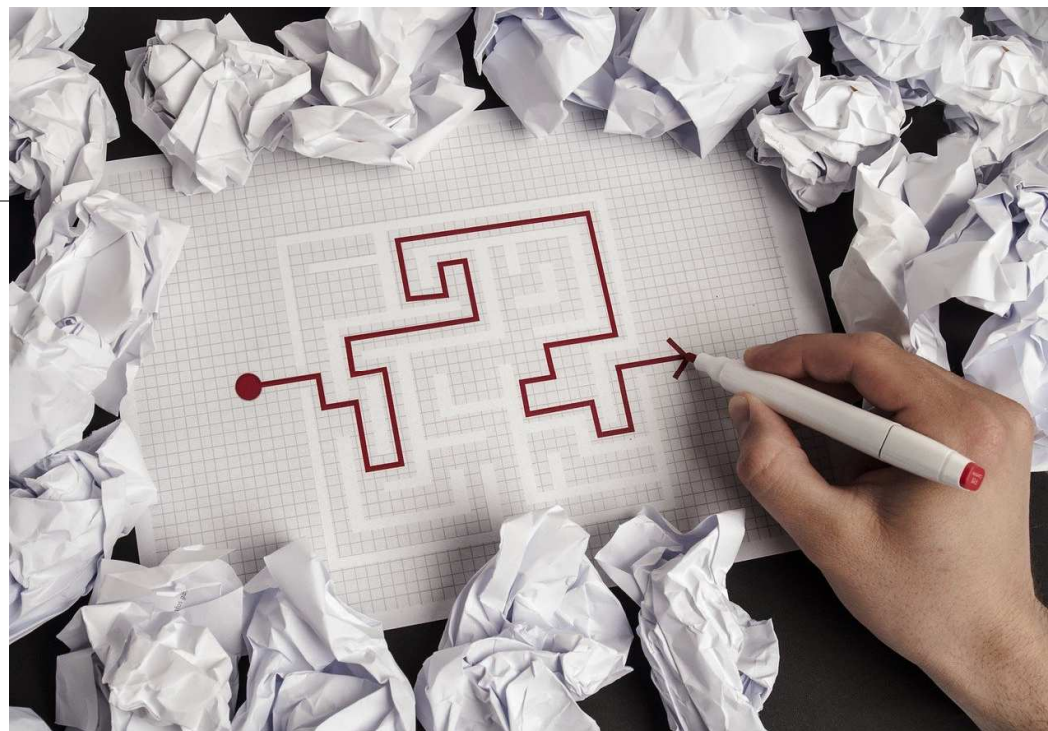
→ PUBLIKACJE →
KSIĄŻKI

oraz

www.researchgate.net

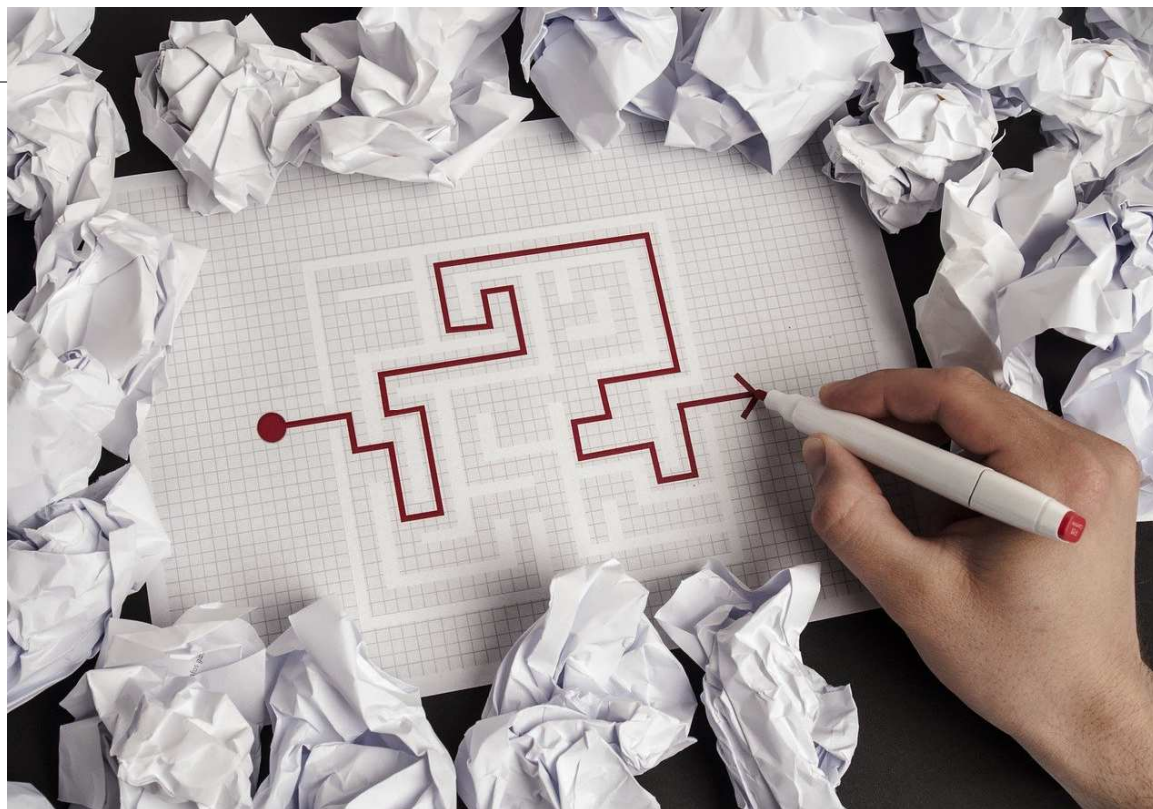
→ tiny.pl/9wt3w

Jak może wyglądać
wieś przyszłości? Jakie
aspekty zawrzeć w
wizji?

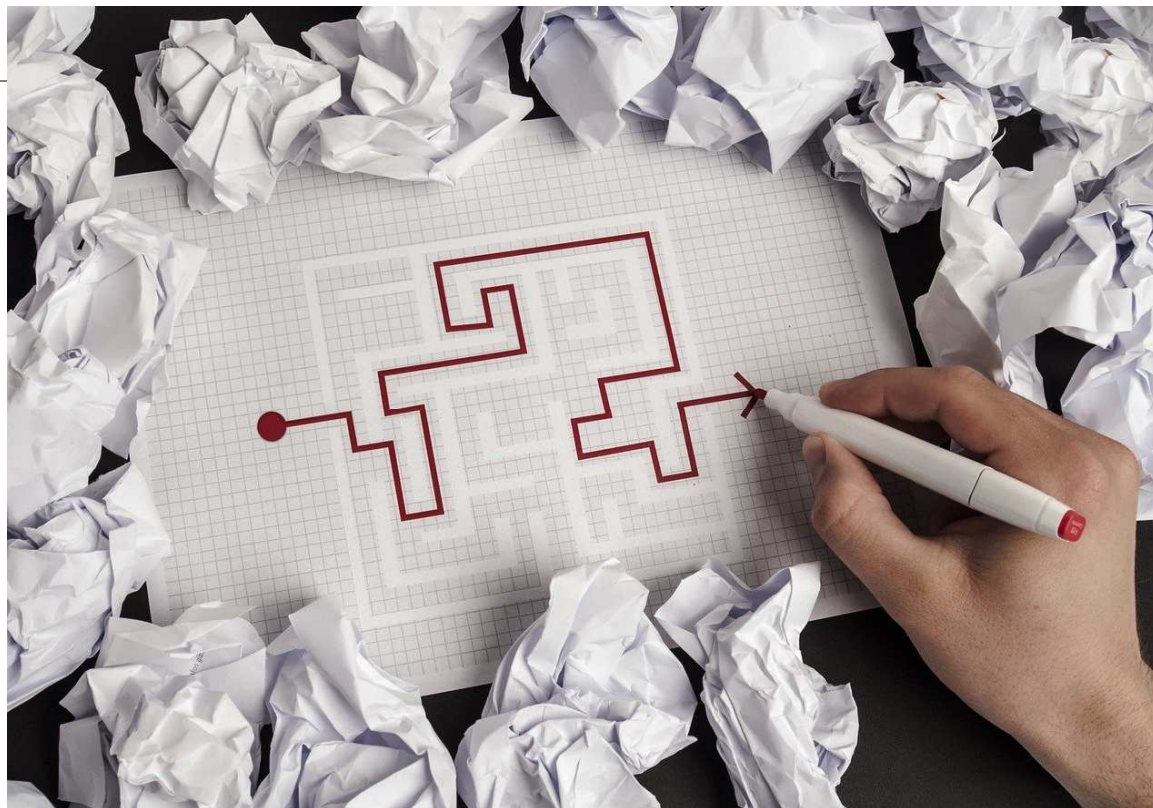
Źródło: Obraz Eluj z Pixabay (<https://linkd.pl/csr7>)

Jak aktywizować
mieszkańców do
uczestnictwa w
tworzeniu koncepcji?
Jak zaciekać ich na
spotkaniach?

Źródło: Obraz Eluj z Pixabay (<https://linkd.pl/csr7>)

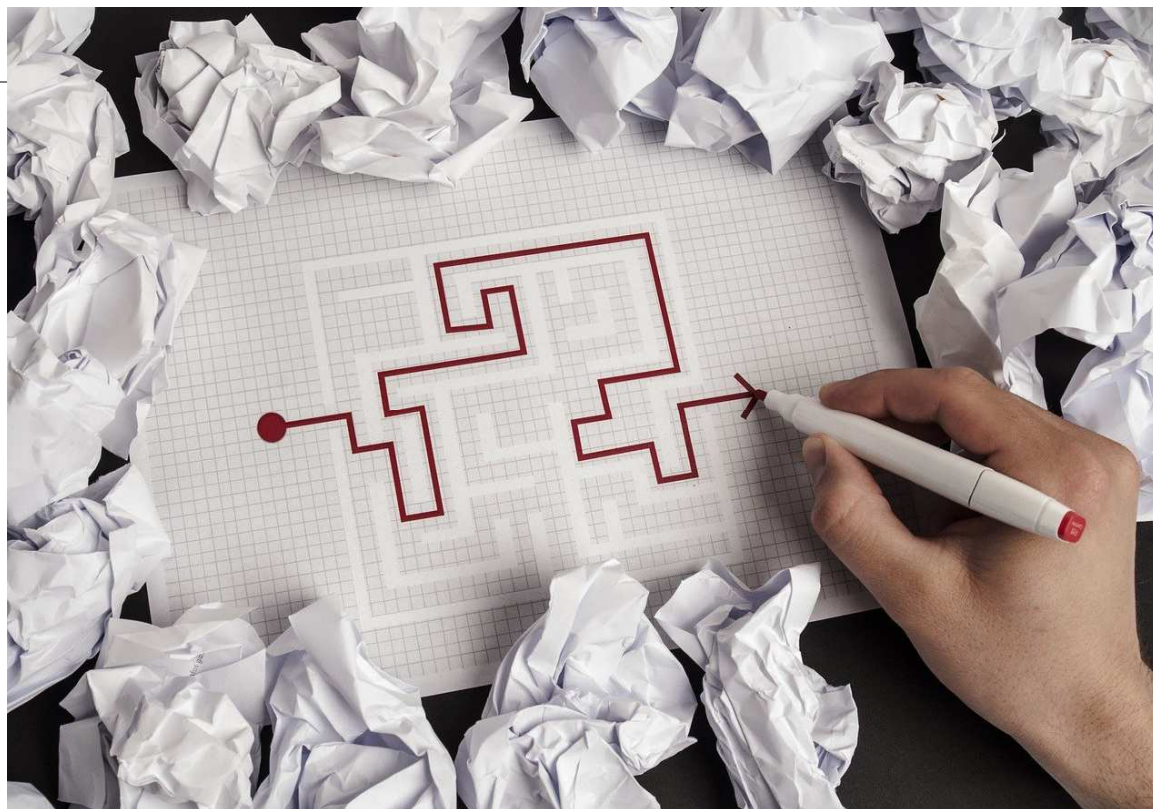
Jakie zasoby wsi mogą
być kluczowe dla jej
działania w duchu
smart?

Źródło: Obraz Eluj z Pixabay (<https://linkd.pl/csr7>)

Jakie
inicjatywy/projekty
można zrealizować, by
przybliżyć wieś do
„smart?”

Czy znają Państwo
przykłady
nieszablonowych
działań na wsiach?

Źródło: Obraz Eluj z Pixabay (<https://linkd.pl/csr7>)

Dziękuję

lkomorowski@irwirpan.waw.pl

IRWiR PAN

ul. Nowy Świat 72

00-330 Warszawa

www.irwirpan.waw.pl

facebook.com/irwirpan

A banner celebrating the 50th anniversary of IRWiR PAN. It features a large white '50' on a dark blue background with a faint image of a classical building facade. Below the '50' is the text '1971-2021'.

50

1971-2021